

OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ROZWÓJ ZASOBÓW KULTURY

VIII Osi Priorytetowej
Programu Operacyjnego
Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Biuletyn nr 2

Biuletyn VIII osi priorytetowej *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury* Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020.
Wydanie 2/2019

Departament Funduszy i Spraw Europejskich
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa
Tel.: 22 69 25 410 Faks: 22 69 25 440
e-mail: poiis@mkidn.gov.pl
www.poiis.mkidn.gov.pl

Zespół redakcyjny:
dr Karolina Tylus-Sowa
Katarzyna Stasiaczek
Magdalena Mazurkiewicz-SucHECKA
Anna Gronek

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

WSTĘP

Szanowni Państwo,

zapraszamy do lektury drugiego numeru biuletynu poświęconego VIII osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Prezentujemy w nim wydarzenia, które miały miejsce od maja do sierpnia bieżącego roku. Znajdziecie w nim Państwo relację z Dni Otwartych Funduszy Europejskich 2019 oraz informacje na temat stanu realizacji projektów, a także ciekawych wydarzeń związanych z naszymi Beneficjentami.

Zachęcamy do lektury!

DNI OTWARTE FUNDUSZY EUROPEJSKICH 2019

Jak co roku w maju w całej Polsce zaczyna się święto projektów unijnych pod nazwą Dni Otwarte Funduszy Europejskich, w skrócie DOFE. W ciągu kilku dni można na własne oczy zobaczyć efekty wydatkowania funduszy strukturalnych w niemal każdej dziedzinie życia. Tegoroczna edycja pod hasłem „Polska różnorodna” była szczególna ze względu na przypadającą 15. rocznicę wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Od 10 do 12 maja instytucje korzystające ze wsparcia unijnego zorganizowały setki wydarzeń, w trakcie których wszyscy chętni mogli wejść na teren realizacji projektu bezpłatnie lub ze zniżką.

W akcji wzięły również udział takie instytucje, jak: Muzeum Okręgowe w Tarnowie, Sądecki Park Etnograficzny, Klasztor Dominikanów w Lublinie czy Muzeum Warszawskiej Pragi. Centrum Nauki i Techniki EC1 zaoferowało w tych dniach tańsze bilety wstępu, a w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi odbył się koncert prezentujący możliwości nowych organów. Z kolei Muzeum Pałac w Rogalinie przygotowało bezpłatne warsztaty dla dzieci m.in. z zakresu tańca i sztuk plastycznych.

15 lat Polski w UE

PRESTIŻOWE NAGRODY DLA NASZYCH BENEFICJENTÓW

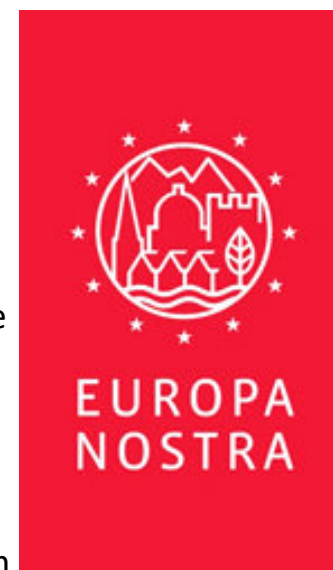
Instytucje, które realizują projekty dofinansowane w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, wykonują swoje zadania na najwyższym poziomie, ustalając nowe, wysokie standardy w nowoczesnym zarządzaniu dziedzictwem kulturowym. Potwierdzają to prestiżowe międzynarodowe nagrody przyznawane polskim instytucjom kultury. Tegoroczny maj szczególnie w nie obfitował.

Właśnie w tym miesiącu Sztolnia Królowa Luiza, stanowiąca część Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu, otrzymała wyjątkowe wyróżnienie w postaci Nagrody Dziedzictwa Europejskiego/ Nagrody Europa Nostra, zwanej europejskim Oscarem

dziedzictwa kulturowego. Komisja Europejska wraz z siecią Europa Nostra doceniły zapoczątkowaną w 2009 r. ogromną pracę nad zachowaniem górniczego dziedzictwa regionu poprzez adaptację i rewitalizację zespołu zabytków na potrzeby kulturalne, edukacyjne i turystyczne. Przedsięwzięcie to, szacowane obecnie na niemal 40 mln euro, zostało zrealizowane przy znacznym wsparciu ze środków unijnych.

Z kolei Muzeum Narodowe w Szczecinie – Centrum Dialogu Przełomy otrzymało podczas uroczystej gali w Sarajewie wyróżnienie specjalne w prestiżowym konkursie Europejskie Muzeum Roku – EMYA 2019 – The European Museum Of The Year Awards 2019. Przyznające tę nagrodę Forum Muzeów Europejskich (EMF – European Museum Forum) w uzasadnieniu podkreśliło m.in. zaangażowanie polskiego muzeum w aktywizację społeczności lokalnej. Doceniono również polską instytucję za działalność na rzecz budowania na nowo wspólnoty lokalnej po tragicznych doświadczeniach niedawnej przeszłości: czasu II wojny światowej i komunizmu w Polsce.

Laureatom składamy gratulacje i życzymy dalszej pełnej pasji pracy na rzecz dziedzictwa kulturowego.

KRZEMIONKI OPATOWSKIE W UNESCO

Komitet Światowego Dziedzictwa UNESCO w dniu 6 lipca podczas 43. sesji w Baku docenił wyjątkowość zespołu prehistorycznych kopalń krzemienia pasiastego – Krzemionek Opatowskich – i wpisał go na listę światowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego UNESCO. Tym samym ta niezwykła neolityczna kopalnia uznana została za jeden z obiektów dziedzictwa kulturowego i dziedzictwa naturalnego o szczególnej wartości dla ludzkości. Odkryty w 1922 r. obszar Krzemionek stanowi układ 4000 szybów połączonych siecią chodników i komór. To także osiedla górnicze, pozostałości po warsztatach kamieniarskich czy unikatowe na skalę europejską narzędzia wyprodukowane ze skały wulkanicznej. Na tym terenie znajduje się również wyjątkowa, licząca 1,5 km długości, trasa turystyczna. Wędrując nią, mamy możliwość zobaczenia tego jedyne w swoim rodzaju przemysłowego krajobrazu sprzed 5000 lat.

W ochronie owego unikatowego miejsca pomagają również fundusze unijne. Od 2017 r. Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Ostrowcu Świętokrzyskim realizuje kompleksowy projekt, który ma na celu m.in. przeprowadzenie rewitalizacji istniejącej trasy turystycznej. Prahisteryczny szlak zyska, m.in. nową sieć elektryczną i światłowodową. Zainstalowany zostanie monitoring wizyjny. Nową aranżację otrzyma wystawa stała i dotychczasowa ekspozycja. Przewidziano też szereg ułatwień dla osób z niepełnosprawnościami, jak przewodniki w języku Braille'a czy montaż windy w podziemnej części trasy.

Zapraszamy do odwiedzenia tego wyjątkowego miejsca!

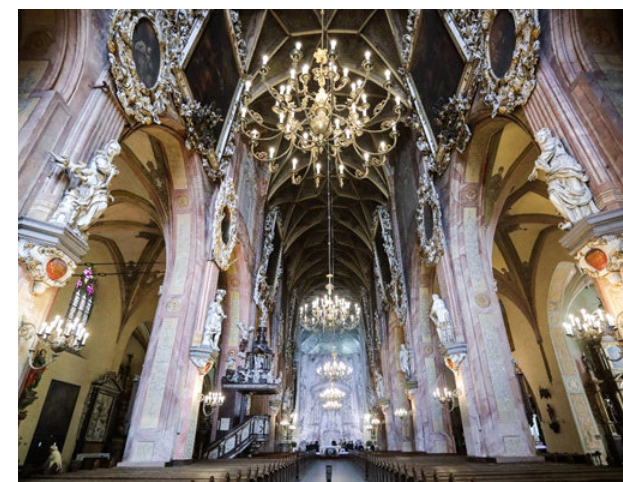

PROJEKTY POZAKONKURSOWE

Wśród pierwszych dofinansowanych projektów pozakonkursowych, które mają już podpisane umowy, jest kolegiata w Stargardzie oraz Katedra Świdnicka.

Kolegiata w Stargardzie jest jedną z najstarszych i największych gotyckich świątyń Pomorza Zachodniego. W ramach projektu, dofinansowanego kwotą prawie 18 mln zł, przeprowadzone zostaną kompleksowe prace remontowo-budowlane i konserwatorskie, w tym m.in.: remont elewacji i posadzek kolegiaty oraz wewnętrznej instalacji elektrycznej, wykonanie nowych organów i iluminacji. Zakończenie inwestycji jest przewidziane na 2023 rok. Całkowita wartość projektu wyniesie ponad 20 mln zł.

Gruntownej konserwacji i rewitalizacji zostaną również poddane barokowe wnętrza Katedry Świdnickiej. Dofinansowanie z Unii Europejskiej w wysokości ok. 17 mln zł pozwoli na realizację szerokich prac rewitalizacyjnych i konserwatorskich dotyczących m.in. malowideł na ścianach i sklepieniach kościoła, wielkoformatowych obrazów sztalugowych oraz katedralnych rzeźb. Efekty przeprowadzonych prac konserwatorskich będzie można oglądać w ramach Wirtualnego Muzeum Katedry Świdnickiej. Zakończenie prac przewidziane jest na 2022 rok.

Katedra Świdnicka, fot. Danuta Matloch

Katedra Świdnicka, fot. Danuta Matloch

PROJEKTY POIŚ W ŚWIETLE NOWO PODPISANEJ USTAWY DOSTĘPNOŚĆ PLUS

14 sierpnia br. Prezydent RP Andrzej Duda podpisał ustawę Dostępność Plus. Jej celem jest umożliwienie osobom ze szczególnymi potrzebami w pełni korzystać z usług publicznych. Stanie się to m.in. poprzez stopniową poprawę dostępności architektonicznej i cyfrowej instytucji państwowych. Założenia przyjętego dokumentu w pełni współgrają z wytycznymi regulującymi realizację projektów dofinansowanych w ramach środków unijnych.

Od samego początku wdrażania projektów unijnych w Polsce kwestie niwelowania barier dla osób niepełnosprawnych były szczególnie ważne. Przeglądając się dofinansowanym inwestycjom należy zauważyć, że ta troska jest wyraźnie widoczna. Wiele instytucji kultury aranżując przestrzeń czy planując wydarzenia, coraz częściej bierze pod uwagę specjalne potrzeby swoich gości.

Jedną z nich jest Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie, które od dawna dba, aby jego oferta była dostępna dla jak najszerszego grona odbiorców. W ramach projektu Muzeum Łazienki Królewskie pn. „ŹRÓDŁA PRZEMIAN. Ochrona i udostępnienie historycznego dziedzictwa Łazienek Królewskich. Konserwacja i remont Białego Domku i Wodozbioru wraz z zabytkowym ogrodem w Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie” oba zabytkowe obiekty - Biały Domek i Wodozbiór - wyposażone zostaną w udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami. W Białym Domku zainstalowany będzie podnośnik i pętla indukcyjna. Z kolei w Wodozbiorze trwają prace nad udostępnieniem jego przestrzeni osobom z dysfunkcjami wzroku i słuchu. Efekty tych prac zobaczymy już pod koniec 2019 roku.

Dostępność Plus

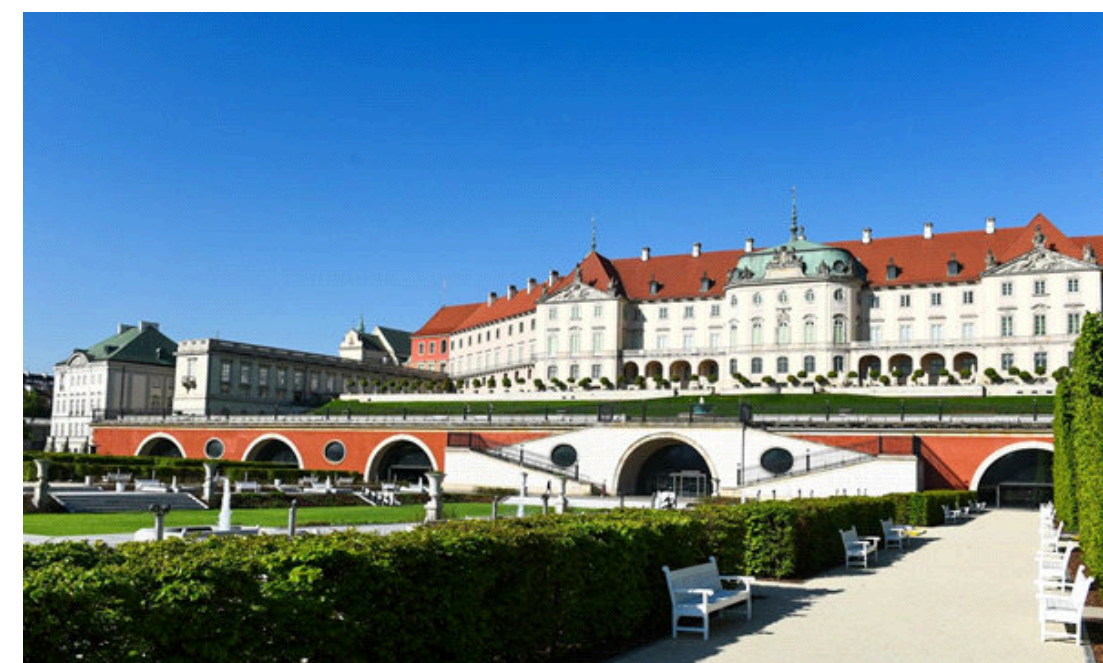
WYDARZENIA ORGANIZOWANE W RAMACH PROJEKTÓW W BIERZĄCYM ROKU

Ogrody Dolne Zamku Królewskiego w Warszawie

11 maja miało miejsce uroczyste otwarcie Ogrodów Dolnych „Zamku Królewskiego”. Tym samym ostatecznie zakończył się proces odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie zapoczątkowany w 1971 roku. Liczące prawie 2 ha ogrody rozpościerają się na wschód od Arkad Kubickiego. Zakończony projekt miał na celu uporządkowanie oraz ukształtowanie terenu, prace archeologiczne, budowę systemu nawadniania, wprowadzenie nowych nawierzchni, zagospodarowanie roślinności i drzewostanu. Dzięki unijnej dotacji w wysokości 15 mln zł. Zamek Królewski w Warszawie uzyskał całkowicie nową przestrzeń dla działań kulturalno-edukacyjnych. Wśród powołanych inicjatyw należy wymienić m.in. ogrodowe warsztaty, lekcje botaniki, terapię przez sztukę oraz inne niż wcześniej lekcje muzealne dla dzieci i młodzieży.

Więcej informacji:

<https://www.zamek-krolewski.pl/informacje-prawne/inwestycje/projekt-odtworzenie-ogrodow-dolnych-zamku-krolewskiego-w-warszawie>

Fot. Marcin Kmiecński

Skarbiec koronny na nowo otwarty

24 maja br. został ponownie otwarty Skarbiec Koronny na Zamku Królewskim na Wawelu. Jedna z najważniejszych kolekcji kosztowności w Polsce mieści się w jednym z najpiękniejszych pomieszczeń Zamku – Sali Kazimierzowskiej. Ekspozycja, która prezentowana jest od 1959 roku, została wyposażona w nowoczesne gabloty spełniające bardzo restrykcyjne normy dotyczące eksponowania i zabezpieczenia dzieł sztuk. Prace konserwatorskie oraz zaprojektowanie i ulokowanie nowoczesnego systemu wystawienniczego w Sali Kazimierzowskiej zostały zrealizowane w ramach projektu „Wawel – dziedzictwo dla przyszłości” dofinansowanego z Funduszy Europejskich. Całkowity koszt projektu wynosi 30 mln zł, a wkład z Unii Europejskiej to kwota 21,4 mln zł.

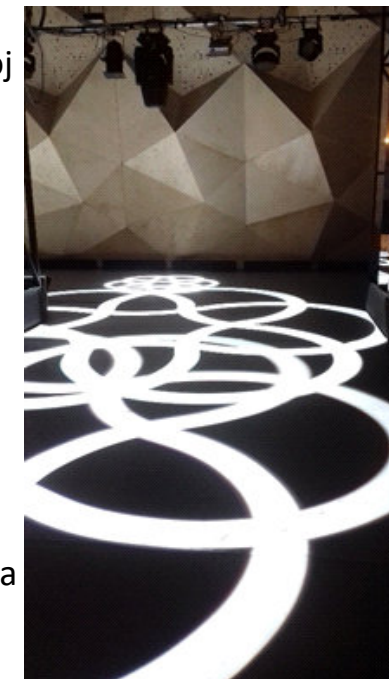
Fot. Mariusz Lis

Nowy sprzęt w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie

25 czerwca br. odbyła się konferencja podsumowująca zakończenie projektu pn. „Rozwój potencjału Teatru Wielkiego – Opery Narodowej poprzez zakup wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej”. Dzięki dotacji z Unii Europejskiej w wysokości 6 mln złotych teatr zakupił serię sprzętów do organizacji produkcji artystycznych oraz wysokiej klasy instrumenty muzyczne. Koszt całkowity projektu trwającego dwa lata wyniósł 9,5 mln zł.

Dotychczasowe sprzęty wykorzystywane w pracowniach specjalistycznych i technicznych, takich jak stolarnia, ślusarnia, pracownia krawiecka ustąpiły miejsca nowoczesnym i precyzyjnym urządzeniom. W malarni kostiumów pojawił się m.in. tunel suszący do sitodruku, który umożliwia w szybki i nowoczesny sposób wygrzewanie i suszenie farb na tkaninach. W teatralnej modelatorni, której dział odpowiada za tworzenie rekwizytów oraz dekoracji, już jest wykorzystywana drukarka 3D wraz z oprogramowaniem. Zakupiono także 290 sztuk urządzeń używanych w ramach systemu oświetleniowego, a Scenę Kameralną wyposażono w profesjonalny sprzęt nagłośnieniowy, który sprosta wymaganiom każdego artysty na świecie. Również orkiestra Teatru Wielkiego – Opery Narodowej otrzymała 65 nowych instrumentów, w tym: klarnety, trąbki, oboje, puzony i waltornie.

Sukces wielu spektakli, oper i baletów, oprócz wspaniałego wkładu artystów, nie byłby możliwy bez wsparcia specjalistów z teatralnych pracowni oraz nowoczesnego wyposażenia. Dzięki realizacji unijnego projektu teatr znacząco rozwinie i urozmaici prowadzoną działalność artystyczną oraz edukacyjną.

Fot. MKiDN

Nowe piszczałki w NFM

25 czerwca do Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu dostarczono pierwszą partię piszczałek do nowo budowanych organów. Unikatowy instrument, którego budowa zakończy się na wiosnę 2020 r., zostanie wykonany w stylu francuskich organów symfonicznych. Wyjątkowość instrumentu obrazują poniższe liczby: będzie on mierzył 14 metrów wysokości, ważył około 30 ton i krył w sobie 4700 piszczałek. Najmniejsza z nich liczyć ma zaledwie kilka milimetrów, a najdłuższa 10 metrów. Oprócz organów w NFM pojawią się również m.in.: nowe instrumenty, jak marimba czy wibrafon, sprzęt fotograficzny i nagłośnienie, wyposażenie sceny.

Inwestycja pod nazwą „Rozwój działalności artystycznej i edukacyjnej NFM poprzez zakup sprzętu i wyposażenia” otrzymała dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości ponad 20 mln zł (całkowita wartość projektu szacowana jest na 30 mln zł).

Fot. Piotr Krajewski

Prace remontowe na Jasnej Górze – II etap zakończony

26 czerwca br. odbyła się konferencja na zakończenie etapu drugiego projektu pn. „Narodowe perły klasztoru OO. Paulinów Jasna Góra w Częstochowie - ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego”.

W ramach drugiego etapu projektu zrealizowano m.in. wymianę nawierzchni dziedzińców przed bazyliką i kaplicą Matki Bożej oraz wyremontowano drogę prowadzącą z klasztoru do Domu Pielgrzyma. Nowy dach otrzymał budynek tzw. hospicjum, w którym w przyszłości powstaną nowe przestrzenie muzealne. Ponadto wzmocniono mury i nawierzchnię rawelinu. Dzięki tym działaniom na południowej części jasnogórskich wałów bez obaw mogą stać dwa 13-tonowe, zabytkowe dzwony pochodzące z 1912 roku.

W ramach realizacji projektu nastąpiła także rozbudowa portalu internetowego m.in. o usługę wirtualnego spaceru po zabytkowym obiekcie w wersji 3D.

Zrealizowane prace znacznie przyczynią się do zwiększenia dostępności klasztoru dla turystów oraz pielgrzymów z Polski i zagranicy. Całość przestrzeni wytworzonej w trakcie projektu zostanie przeznaczona na działalność kulturalną i edukacyjną, w tym na: wystawy czy warsztaty dla dzieci i młodzieży.

Fot. Paweł Ulatowski

